

oldini olish masalalari muhim yo‘nalish sifatida belgilangan. Bu esa nizolarni boshqarish bo‘yicha maxsus dasturlar, treninglar va psixologik xizmatlarni keng joriy etish zarurligini ko‘rsatadi.

Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida sog‘lom muhitni ta’minlash uchun quyidagi takliflarni ilgari surish mumkin:

1. Rahbar va pedagoglar uchun konfliktologik treninglar tashkil etish;
2. Har bir tashkilotda psixologik maslahat markazlari faoliyatini yo‘lga qo‘yish;
3. Jamoaviy qaror qabul qilish, ochiq muloqot va o‘zaro hurmat tamoyillarini mustahkamlash;
4. Nizolarni erta aniqlash va profilaktika qilishga yo‘naltirilgan ichki monitoring tizimini joriy etish;
5. Tarbiyachilarning hissiy intellektini rivojlantirish orqali bolalar bilan muloqotni yanada samarali qilish.

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta’lim tashkilotidagi nizolarni o‘rganish va ularni boshqarish madaniyatini shakllantirish nafaqat ta’lim sifatini oshiradi, balki jamoa a‘zolari o‘rtasida o‘zaro hurmat, ishonch va barqaror psixologik muhitni yaratadi. Shu orqali sog‘lom fikrlovchi, ijtimoiy faollikka ega, har tomonlama barkamol avlodni tarbiyalash uchun qulay shart-sharoit vujudga keladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida” Qonuni(2020-yil 23.09.).O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari to‘plami. № 39. – 23-sentabr.
2. O‘zbekiston Respublikasining “Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g‘risida” Qonuni(2019. 16.12.). O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari to‘plami.№ 52.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti. “Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida” PF–60-sonli Farmoni. – 2022-yil 28-yanvar. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining rasmiy veb-sayti (president.uz).
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti qarori. “Maktabgacha ta’lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida” PQ–169-son. – 2022-yil 11-mart.
5. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi qarori. “Maktabgacha ta’lim tizimini boshqarish tartibini takomillashtirish to‘g‘risida” 702-sonli qaror. – 2017-yil 9-sentabr.
6. Karimova, V.M. Ijtimoiy psixologiya. – Toshkent: O‘zbekiston Milliy universiteti nashriyoti, 2018. – 280 b.
7. Qodirova, N. va Yo‘ldosheva, M. Maktabgacha ta’lim tizimida boshqaruv psixologiyasi. – Toshkent: Ilm Ziyos, 2020. – 216 b.
8. Rahimova, M.X. Pedagogik jamoalarda nizolarni boshqarishning psixologik asoslari. “Pedagogika va psixologiya” jurnali. – 2021. – №3. – B. 45–51.
9. R.A.Tursunov. (2025). ijtimoiy ong va ma’naviyat uyg‘unligining ijtimoiy muhitga ta’siri. *zamonaviy fan: innovatsion yondashuvlar va yosh tadqiqotchilarning dolzarb izlanishlari*, 1(1), 16-19.

IQTIDORLI BOLALARNI O‘QITISHDA AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEKNOLOGIYALARINI QO‘LLASH IMKONIYATLARI

Xushvaqtov Akmaljon Kalandarovich

*Samarqand viloyati Samarqand shahar maktabgacha va maktab ta’limi bo‘limi tasarrufidagi 6-umumiy
o‘rta ta’lim maktab direktori*

[*xushvaqtovakmaljon@gmail.com*](mailto:xushvaqtovakmaljon@gmail.com)

Annotatsiya. Mazkur maqolada zamonaviy jamiyatda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining (AKT) iqtidorli bolalar bilan ishlash jarayonidagi o‘rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Raqamli texnologiyalarning ta’lim tizimiga chuqur kirib borishi natijasida iqtidorli o‘quvchilarni aniqlash, rivojlantirish hamda ularning individual ta’lim trayektoriyasini shakllantirish imkoniyatlari kengaygani yoritiladi. Shuningdek, AKT vositalarining o‘quvchilarda mustaqil o‘rganish, mas’uliyatlilik va kommunikativ kompetensiyalarni rivojlantirishdagi pedagogik imkoniyatlari tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, iqtidorli bolalar, raqamli ta’lim, individual ta’lim trayektoriyasi, raqamli kompetensiya, innovatsion pedagogika.

ВОЗМОЖНОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБУЧЕНИИ ОДАРЕННЫХ ДЕТЕЙ

Xushvaqtov Akmaljon Kalandarovich

*Директор общеобразовательной школы №6 при отделе дошкольного и школьного образования
города Самарканда Самаркандской области.*

xushvaqtovakmaljon@gmail.com

Аннотация. В данной статье анализируется роль и значение информационно-коммуникационных технологий (ИКТ) в процессе работы с одаренными детьми в современном обществе. В результате глубокого проникновения цифровых технологий в систему образования раскрываются возможности выявления, развития одаренных учащихся и формирования их индивидуальной образовательной траектории. Также анализируются педагогические возможности средств ИКТ в развитии у учащихся самостоятельного обучения, ответственности и коммуникативных компетенций.

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии, одаренные дети, цифровое образование, индивидуальная образовательная траектория, цифровая компетенция, инновационная педагогика.

POSSIBILITIES OF APPLYING ICT IN TEACHING GIFTED CHILDREN

Xushvaqtov Akmaljon Kalandarovich

*Headmaster of General Secondary School №6 under the Department of Preschool and School Education
of Samarkand City, Samarkand Region.*

xushvaqtovakmaljon@gmail.com

Annotation. This article analyzes the role and importance of information and communication technologies (ICT) in the process of working with gifted children in modern society. As a result of the deep penetration of digital technologies into the education system, the possibilities of identifying and developing gifted students and shaping their individual educational trajectories are revealed. The pedagogical possibilities of ICT tools in the development of students' independent learning, responsibility, and communicative competencies are also analyzed.

Keywords: information and communication technologies, gifted children, digital education, individual educational trajectory, digital competence, innovative pedagogy.

Zamonaviy jamiyatda raqamli texnologiyalar hayotning barcha sohalariga chuqur kirib bordi. Xususan, bolalar va o'smirlar tobora ko'proq axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan (AKT) faol foydalanmoqda. Shu bilan birga, ko'plab ota-onalar va pedagoglar yoshlarning an'anaviy madaniy faoliyat kitob o'qish, ko'rgazma, konsert yoki spektakllarni tomosha qilishga qiziqishining susayganidan tashvish bildirmoqdalar. Biroq zamonaviy bolalarning internetga bo'lgan qiziqishi ularning ta'limiy ehtiyojlarini yangi shaklda qondirish imkonini yaratadi.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, internet texnologiyalarining jadal rivojlanishi ta'lim tizimining, ayniqsa iqtidorli bolalarni aniqlash, o'qitish va rivojlantirish tizimining tubdan yangilanishiga turtki beradi [1]. Shuningdek, AKT vositalari yordamida o'quv jarayonining individual, moslashuvchan va ijodiy jihatlarni kengaytirish imkoniyati paydo bo'lmoqda.

Mamlakatimizda iqtidorli bolalar bilan ishlash sohasida AKTdan foydalanish borasida muayyan tajriba to'plangan. Internetda nafaqat o'quvchilar, balki ularning ota-onalari va pedagoglari uchun ham metodik, psixologik hamda ma'lumotnoma xarakteridagi resurslar mavjud.

Iqtidorli bolalarni aniqlash bosqichida onlayn diagnostika platformalari, masofaviy test tizimlari va psixologik monitoring vositalaridan foydalanish tobora kengaymoqda. So'nggi yillarda yaratilgan maxsus portallar (masalan, "ziyonet.uz", "zakovat.uz", "iQuiz.uz") iqtidorli bolalarni onlayn va oflayn integratsiyalashgan shaklda aniqlash imkonini bermoqda. R.Atamuratov ta'kidlaganidek, "raqamli texnologiyalar nafaqat iqtidorli o'quvchilarni aniqlash jarayonini tezlashtiradi, balki ularning intellektual salohiyatini tizimli o'rganishga ham sharoit yaratadi" [2].

1. Iqtidorli bolalar bilan individual ishlashda AKTning ahamiyati. An'anaviy ta'lim tizimida o'qituvchilar ko'pincha iqtidorli o'quvchilar va sinfdagi boshqa o'quvchilar ehtiyojlari o'rtasida muvozanat topishda qiyinchiliklarga duch keladilar. Natijada pedagog bir tomondan iste'dodli bolaga ko'proq e'tibor

qaratib, boshqalarning o‘zlashtirish sur’atiga salbiy ta’sir o‘tkazadi yoki aksincha, iste’dodli bola ehtiyojlari e’tiborsiz qoladi.

AKT bu muammoni hal etishda muhim vosita bo‘lib xizmat qiladi. Internet, multimedia va interfaol platformalar individual ta’lim trayektoriyasini yaratish imkonini beradi. Shuningdek, bu jarayon bolalarning mustaqil ta’lim olish, o‘zini o‘zi boshqarish va mas’uliyatlilik ko‘nikmalarini shakllantiradi [3].

Masalan, media darslari (video, interfaol simulyatsiyalar, elektron testlar) iqtidorli bolalarning kognitiv faoliyatini faollashtiradi va ularning bilimga bo‘lgan ehtiyojini qondiradi. “Raqamli avlod”, “YouTube Education”, “Coursera Kids” kabi platformalarda mavjud bo‘lgan bepul darsliklar iqtidorli bolalarning o‘z qiziqishlariga mos yo‘nalishda chuqur bilim olishlariga xizmat qiladi.

2. Masofaviy ta’lim va o‘zaro hamkorlik imkoniyatlari. Bugungi kunda iqtidorli bolalarni masofadan o‘qitish, qo‘llab-quvvatlash va nazorat qilish tizimi keng rivojlanmoqda. Virtual platformalar orqali o‘quvchilar mustaqil o‘rganish, onlayn muloqot qilish va loyihaviy faoliyatda qatnashish imkoniga ega.

Masalan, fanlararo onlayn klublar yoki ijodiy laboratoriyalar bolalarga umumiy loyihalar ustida ishlash, Wiki sahifalar, bloglar va qo‘shma hujjatlar orqali hamkorlik qilish imkonini beradi. Bu jarayon ularning nafaqat intellektual, balki kommunikativ kompetensiyalarini ham rivojlantiradi.

Psixolog L.Vygotskiy ta’kidlaganidek, “insonning bilish jarayoni ijtimoiy muloqot orqali rivojlanadi, shuning uchun ham interaktiv muhit iqtidorli bolaning o‘shida muhim omil hisoblanadi” [4]. Biroq ota-onalar va pedagoglar bolalarning onlayn muhitdan foydalanish madaniyatini shakllantirishda faol ishtirok etishlari lozim. Internetni cheklash emas, balki undan mas’uliyatli va maqsadli foydalanishga o‘rgatish eng samarali yondashuvdir.

3. Ta’lim jarayonida AKTdan foydalanish shakllari. Ilmiy tadqiqotlarga ko‘ra, iqtidorli bolalarni o‘qitishda AKTdan foydalanish quyidagi asosiy yo‘nalishlarda amalga oshirilmoqda:

onlayn tashxis va monitoring tizimlari (iste’dodli o‘quvchilarni tezkor aniqlash va ularga individual dasturlarni moslashtirish uchun);

o‘rgatuvchi internet-resurslar (turli fanlar bo‘yicha darslar, mashg‘ulotlar, mahorat darslari, mutaxassislar bilan forumlar va interfaol trenajyorlar);

internet-olimpiadalar, viktorinalar va ijodiy tanlovlar (bilimni sinash, raqobat muhitida o‘z imkoniyatlarini namoyon etish);

virtual hamjamiyatlar (iste’dodli bolalar va ularning murabbiylari o‘rtasida tajriba almashish va ijodiy hamkorlikni rivojlantirish) va boshqalar [5].

Bu vositalar yordamida ta’lim jarayoni “o‘qituvchi-o‘quvchi” modeli asosida emas, balki “o‘quvchi – resurs - hamjamiyat” modeli asosida tashkil etiladi [6].

Xulosa

Yuqorida keltirilgan fikrlarni umumlashtirgan holda, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish iqtidorli bolalarning intellektual, ijodiy va kommunikativ salohiyatini rivojlantirishda muhim omil ekanligini ta’kidlash mumkin. AKT nafaqat ularning bilim olish jarayonini individuallashtiradi, balki o‘zini ifoda etish, hamkorlikda ishlash va ijtimoiy moslashuv imkoniyatlarini ham kengaytiradi. Qolaversa, AKT asosida tashkil etilgan ochiq media makon iqtidorli bolalar, ularning ota-onalari, pedagoglar, psixologlar va boshqa mutaxassislar o‘rtasida samarali hamkorlikni yo‘lga qo‘yishga yordam beradi. Bu esa yosh avlodni raqamli, innovatsion va ijodiy tafakkurga ega bo‘lgan yetuk shaxs sifatida shakllantirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Абдуллаева М. М. Умумий ўрта таълим муассасаларида иқтидорли болаларни эрта аниқлаш ва ривожлантиришнинг самарали шакл ва методлари // Современное образование. 2015. №12.
2. Atamuratov R., Xushvaqtov A. Digital Transformation in Education: The Beginning of a New Era //Бюллетень науки и практики. – 2025. – Т. 11. – №. 1. – P. 294-300.
3. Torrance E. P. Creativity and its educational implications for the gifted //Gifted child quarterly. – 1968. – Т. 12. – №. 2. – P. 67-78.
4. Vygotsky L. S. Mind in society: The development of higher psychological processes. – Harvard university press, 1978. – Т. 86.
5. Siemens G. Elearnspace. Connectivism: A learning theory for the digital age //Elearnspace. org. – 2004. – P. 14-16.
6. Atamuratov R., Xushvaqtov A. Preparing Future Computer Science Teachers Through Using Innovative Technologies //Бюллетень науки и практики. – 2024. – Т. 10. – №. 5. – P. 647-652.

7. O‘rmonjonov Azizbek Muhammadjon o‘g‘li. (2025). inklyuziv ta’limning musiqa ta’limdagi o‘rni va ahamiyati. *ta’lim va taraqqiyot*, 4(3), 607-613.

MAKTABGACHA TA’LIM TASHKILOTIDA STEAM TEXNOLOGIYASI ASOSIDA DIZAYN VA KREATIV IJODKORLIKNI SHAKILLANTIRISH

Sorabekova E'zoza Jasur qizi

Xalqaro Nordic universiteti 3 kurs
maktabgacha ta’lim yo‘nalishi bakalavr talabasi

Anatatsiya: Ushbu maqolada STEAM texnologiyasining ta’lim jarayonidagi o‘rni, amalyotda tadbqiq etishdagi jarayonlar, STEAM ning amalyot bilan bog‘liqligi, tajriba otkazish xonalarining tashkil etilishi va ko‘zlangan maqsad, texnologiyaning bola hayotidagi ahamiyati va uning xususiyatlari haqida umumiy ma’lumot berilgan.

Kalit so‘zlar: STEAM, texnologiya, innovatsion metodlar laboratoriya, intallekt, salohiyat, taffakkur, axborot kommunikatsiya

FORMATION OF DESIGN AND CREATIVE CREATIVITY BASED ON STEAM TECHNOLOGY IN PRESCHOOL EDUCATIONAL ORGANIZATIONS

Abstract: In this article, the role of STEAM technology in the educational process, the processes of its implementation in practice, the connection of STEAM with practice, the organization of experiment rooms and the intended purpose, the importance of technology in the life of a child and its features are given in general information provided.

Keywords: STEAM education, technology, elementary school, interdisciplinary education, practical activities, digital tools, creativity, critical thinking, problem solving..

ФОРМИРОВАНИЕ ПРОЕКТНО-ТВОРЧЕСКОГО ТВОРЧЕСТВА НА ОСНОВЕ STEAM- ТЕХНОЛОГИЙ В ДОШКОЛЬНЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ

Anatatsiya: В данной статье представлена общая информация о роли STEAM-технологии в образовательном процессе, этапах её практического внедрения, связи с практической деятельностью, организации лабораторий для проведения экспериментов и их целях, а также о значении технологии в жизни ребёнка и её особенностях.

Ключевые слова: STEAM, технология, лаборатория инновационных методов, интеллект, потенциал, мышление, информационная коммуникация

Kirish STEAM-bu fan, texnologiya, muhandislik, san'at va matematika fanlarini birlashtirgan ta'limiy yondashuv. Ushbu fanlarni yaxlit o'quv dasturiga birlashtirish orqali talabalar uchun har tomonlama va fanlararo o'quv tajribasini taqdim etishga qaratilgan.

STEAM qisqartmasi an'anaviydan olingan STEAM (fan, texnologiya, muhandislik va matematika) ta'lim, san'at qo'shilishi bilan. San'atning kiritilishi ijodkorlik, tasavvur va badiiy ifodaning o'quv jarayonidagi ahamiyatini tan oladi. STEAM ta'limi ushbu fanlarni alohida va alohida mavzular sifatida ko'rib chiqishdan ko'ra, ularning integratsiyasini ta'kidlaydi.

STEAM e ta'limi talabalarni tanqidiy fikrlashga, muammolarni hal qilishga va o'z bilim va ko'nikmalarini Real sharoitlarda qo'llashga undaydi. Bu amaliy o'rganish, loyihaga asoslangan faoliyat va o'quv tajribasini oshirish uchun texnologiya va raqamli vositalardan foydalanishni targ'ib qiladi. San'atni birlashtirish orqali talabalar ijodiy fikrlashga, turli nuqtai nazarlarni o'rganishga va murakkab muammolarga innovatsion echimlarni ishlab chiqishga da'vat etiladi.

STEAM ta'limi -ning asosiy maqsadi talabalarni XXI asr muammolariga keng ko'nikma va bilimlar bilan jihozlash orqali tayyorlashdir. Ushbu ko'nikmalarga ilmiy izlanishlar, texnologik savodxonlik, muhandislik dizayni, matematik fikrlash, ijodiy fikrlash, samarali muloqot va hamkorlik kiradi. STEAM ta'limi ta'limga yaxlit yondashuvni rivojlantiradi, bu ham texnik ko'nikmalarni, ham tanqidiy va ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi.